

Betreft: Consultatie reactie NVDE op de Wijziging van het Warmtebesluit en de Warmteregeling

Utrecht, 31 augustus 2017

Geachte heer/mevrouw,

Bijgaand treft u de reactie van de Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) op de voorgestelde Wijziging van het Warmtebesluit en de Warmteregeling.

Uiteraard is NVDE graag bereid tot nadere toelichting. Hiertoe kunt u contact opnemen met Annemarie Costeris, via annemariecosteris@nvde.nl.

Hoogachtend,

Olof van der Gaag
Directeur

Vooraf

NVDE beslaat met haar leden de volledige keten van warmtevoorziening: duurzame energieproducenten, netbeheerders, leveranciers van stroom, warmte en gas, bedrijven die duurzame toepassingen en diensten aanbieden en energiecoöperaties die bezig zijn met lokale energiebesparing en lokale duurzame opwekking.

NVDE is ervan overtuigd dat de energietransitie alleen dan succesvol zal plaatsvinden als alle duurzame energie-technieken de ruimte krijgen zich te ontwikkelen. Uit dien hoofde bepleit NVDE dan ook een techniek-neutrale verduurzaming van de warmtevoorziening. Daarbij is het van belang dat de verschillende initiatieven op het gebied van regelgeving én beleid steeds in samenhang met elkaar worden gezien.

NVDE richt zich op het verduurzamen van de warmte/koude vraag voor huishoudens en gebouwen, voor zowel gebouwgebonden als gebiedsgebonden systemen, en voor de warmtevraag in de procesindustrie en land- en tuinbouw. Daarbij wordt gezocht naar mogelijkheden om de warmtetransitie te versnellen en om een gelijk speelveld te creëren tussen de verschillende warmtetechnieken en -toepassingen, met voldoende keuzevrijheid voor burgers en bedrijven.

Het Warmtebesluit en de Warmteregeling die nu voorliggen zien wij als reparatie van de huidige markt. Zij dragen als zodanig niet bij aan de transitie naar een verduurzaamde markt. NVDE kiest er daarom voor slechts beperkt in detail te reageren op de voorliggende voorstellen, en daarentegen vooral de contouren te schetsen van de belangrijkste pijlers voor een gelijk speelveld in de transitie naar een duurzame warmtevoorziening. Daarna wijzen we op enkele aandachtspunten en een aantal onnodig complicerende wijzigingen die naar onze mening op dit moment beter achterwege gelaten kunnen worden.

1. Warmtenetten belangrijk onderdeel van transitie naar duurzame warmtevoorziening

Momenteel is het overgrote gedeelte van de warmtevoorziening collectief georganiseerd, middels een aardgasnet en een elektriciteitsnet. Maar aanleg van nieuwe warmtenetten zal een belangrijke rol spelen bij de verduurzaming van de warmtevoorziening en de transitie weg van aardgas. Het verwachte aandeel warmtelevering door warmtenetten in de gebouwde omgeving loopt uiteen van 20% tot 50%. Het bereiken van 20% betekent al een verviervoudiging van de huidige voorziening met collectieve warmtenetten. Deze enorme groei kan alleen worden bereikt als er nu versneld wordt. Om die reden vraagt NVDE dan ook aandacht voor de invulling van een aantal randvoorwaarden om deze benodigde groei te faciliteren: (1) gelijk speelveld, (2) draagvlak en (3) integrale wet- en regelgeving met een lange termijn focus.

2. Gelijk speelveld en gezonde markt

De toekomstige warmtevoorziening dient duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar te zijn. De transitie daar naar toe vergt de nodige investeringen in de infrastructuur, het aanpassen van woningen/gebouwen en installaties en de verduurzaming van de warmte- en energiebronnen. Het creëren van een gelijk speelveld vindt NVDE hierbij van groot belang, opdat duurzame opties op juiste wijze met elkaar kunnen concurreren en op die manier bijdragen aan duurzaamheid, betaalbaarheid en betrouwbaarheid.

De huidige marktordening is gebaseerd op aardgas als dominante warmtebron en er is dus een fundamentele herziening nodig als aardgas wordt vervangen door andere warmte-opties. De regulering van de toekomstige warmtevoorziening is een uitdaging van formaat waarbij niet zondermeer de bestaande regulering voor elektriciteit en gas gekopieerd kan worden naar nieuwe vormen van warmtelevering (zoals met warmtenetten). Daarvoor verschillen de markten teveel van elkaar in zowel opbouw als structuur.

Willen we een gelijk speelveld creëren tussen de verschillende warmte-opties dan is het belangrijk dat er duidelijkheid komt over hoe we deze nieuwe marktordening voor ons zien en hoe deze het beste kan worden bereikt (fiscale prikkels, met behulp van subsidies, d.m.v. regulering, etc). Daarbij zal de opschaling van warmtenetten een bijdrage leveren aan kostenreductie.

3. Gasreferentie / NMDA onhoudbaar

In een gezonde markt wordt een redelijk prijs voor een product bereikt via marktwerking. Bij warmtenetten is op dit moment alleen sprake van marktwerking óm het warmtenet maar niet van concurrentie óp het net. Veel warmtenetten hebben maar één producent. Slechts bij netten met meerdere producenten kan van enige marktwerking sprake zijn. Door de hoge initiële kosten worden echter in praktijk lang lopende contracten afgesloten met producenten, wat marktwerking in zo'n geval weer in de weg staat.

Bovendien ligt het in de aard van de warmtenetten (lokale geïsoleerde netten) dat de gebruiker niet kan overstappen op een ander warmtenet, waardoor als vanzelf een monopolie van de warmteleverancier ontstaat. Daarom is begrijpelijkerwijs gezocht naar manieren om de gebruiker via prijsregulering tegen marktmisbruik te beschermen. Om de prijs te reguleren is het NMDA in 2014 in de Warmtewet verankerd. De financiële bescherming van de afnemer is daarbij primair het doel. Zolang van marktwerking geen sprake is ondersteunen wij dat doel.

Vasthouden aan het NMDA-principe, met gaslevering als referentie, kunnen wij met het oog op de ontwikkelingen in de energietransitie die we zien, en zouden willen zien, niet langer ondersteunen. In een gebouwde omgeving waar aardgas niet langer de eerste voorkeur heeft, vinden wij het ongewenst aardgas nog langer als referentie aan te houden voor de maximum prijs van warmte. Met de uitfasering van aardgas verliest het NMDA-principe zijn bruikbaarheid als referentie. Het is daarom van belang de gasreferentie op overzienbare termijn te vervangen door een op warmte gebaseerde nieuwe systematiek van prijsregulering. Wij zijn graag bereid daarover van gedachte te wisselen in dit kader, dan wel in het kader van het Transitiepad Lage Temperatuur Warmte.

4. Draagvlak nodig

Acceptatie bij bewoners en bedrijven voor het overstappen naar een (deels) nieuwe warmtevoorziening is een onmisbare succesfactor in de transitie. Gebrek aan draagvlak kan leiden tot kostenverhoging en vertraging. Het is belangrijk draagvlak onder belanghebbenden te realiseren voor de alternatieve warmtevoorzieningen zoals warmtenetten. Het loslaten van de aardgasprijs als referentie zal hiertoe een eerste stap zijn.

5. Integrale wet- en regelgeving

Zoals gezegd is het van belang dat de verschillende initiatieven op het gebied van regelgeving én beleid steeds in samenhang met elkaar worden gezien. De nu voorliggende regelgeving kan niet los worden gezien van bijvoorbeeld het Bouwbesluit (straks BBL) en de Omgevingswet. Ook is sprake van samenhang met de Transitiepaden. Een integrale benadering is cruciaal voor het slagen van de energietransitie. Dit vraagt nauwe samenwerking tussen markt en overheid.

6. Nu niet onnodig compliceren

Onze indruk is dat in de nu voorliggende regelgeving getracht wordt de complexe realiteit van alle variaties in de warmtelevering te vangen. Op een aantal punten wordt echter bijgedragen aan meer onduidelijkheid en daarmee vermindering van draagvlak voor warmte. Voorbeelden van meer complicerende regelgeving zijn:

- De reductiefactor lagere temperatuur: Idee is dat bij een lagere aanvoertemperatuur dan 70 graden C. de klant extra kosten maakt voor verwarming dan wel warm tapwater bereiding. Om die reden is een reductiefactor nodig, maar die roept weer allerlei vragen op t.a.v. onder andere de gekozen grens van 70 graden (waarom niet 40 graden voor ruimteverwarming?), hoe je omgaat met verschillen in extra kosten (of uitblijven van extra kosten) en ontwikkeling naar lage temperatuur aanvoer warmte.
- Meerdere typen afleversets. Er komen gereguleerde tarieven voor de huur voor meerdere typen afleversets. Dat houdt ook in dat in de prijs voor de afleverset in de NMDA berekening meerdere NMDA's ontstaan afhankelijk van het type afleverset. Dit is ingewikkeld.

- Regulering aansluitkosten: De introductie van een gereguleerd aansluittarief suggereert dat deze werkelijke kosten dekken, terwijl de wetgever tegelijkertijd ruimte biedt voor een extra projectbijdrage.

Dergelijke punten leiden tot verwarring en zorgen ervoor dat discussies gaan toenemen, wat niet bij zal dragen aan de beoogde versnelling van de transitie. Daarom pleit NVDE er ook voor om de wijzigingen nu te beperken tot het regelen van een aantal zaken waar overeenstemming over is en de hierboven genoemde complicerende elementen achterwege te laten. Deze kunnen dan in de komende periode verder worden uitgewerkt als onderdeel van nieuwe wetgeving, die de juiste voorwaarden schept voor een daadwerkelijk stap vooruit.